

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради НУВГП

«15» *березня* 2019 р. № 3

Голова вченої ради НУВГП

В. С. Мошинський

ПОЛОЖЕННЯ
«ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО-НАУКОВОГО
ПРОЦЕСУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-
НАУКОВОГО) РІВНЯ (СТУПІНЬ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ)
У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»

Введено в дію
наказом ректора НУВГП
«19» *03.* 2019 р. № 001509

1. Загальні положення

1.1. Положення «Про організацію освітньо-наукового процесу для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії) у Національному університеті водного господарства та природокористування» (далі – Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої та наукової діяльності та якості вищої освіти і регулює організацію освітньо-наукового процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні у Національному університеті водного господарства та природокористування (далі – НУВГП).

1.2. Положення розроблене на підставі та з урахуванням положень Конституції України, Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами та доповненнями), Статуту Національного університету водного господарства та природокористування, а також інших чинних нормативно-правових актів.

1.3. Положення «Про організацію освітньо-наукового процесу для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії) у Національному університеті водного господарства та природокористування» затверджується вченою радою НУВГП відповідно до законодавства.

1.4. Освітньо-науковий процес організують навчальні (структурні) підрозділи НУВГП на основі освітньо-наукових програм, навчальних планів та цього Положення за активної участі здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальних траєкторій навчання, індивідуальних навчальних та наукових планів, виборі навчальних дисциплін, удосконаленні практичної підготовки, проведенні наукових досліджень та підвищенні ролі самостійної, творчої роботи.

1.5. Це Положення поширюється на наукових, науково-педагогічних працівників та інших працівників, докторантів і аспірантів НУВГП.

2. Зміст та організація освітнього процесу

2.1. Основні терміни, поняття та їх визначення

У цьому Положенні застосовуються такі терміни:

академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу

освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом;

галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей;

дисертація на здобуття ступеня доктора філософії – кваліфікаційна наукова праця, виконана особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії;

доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня – спеціаліст)

здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального

навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

освітня (освітньо-наукова) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації;

освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів;

рівень освіти – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій;

спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти;

спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників;

якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

2.2. Принципи освітнього процесу

Освітній процес у НУВГП базується на таких принципах:

1) адаптивність та саморегульованість – гнучкість, здатність швидко реагувати на зміни, мобілізувати власний потенціал з метою досягнення цілей;

2) інноваційність – реагування на виклики часу через створення та використання новітніх технологій та продуктів;

3) інтеграція – взаємодія та співпраця зі стейкхолдерами для задоволення взаємних інтересів та реалізації місії НУВГП;

4) конкурентоздатність – спроможність задовольняти потреби стейкхолдерів краще за конкурентів (шляхом створення максимальних переваг);

5) безперервність розвитку – постійне вдосконалення та оновлення усіх складових системи НУВГП;

6) реалізація здібностей, талантів, компетентностей – створення та забезпечення умов для самореалізації та розвитку здібностей і талантів кожного;

7) збалансованість ресурсного потенціалу – гармонійне поєднання складових діяльності НУВГП;

8) дотримання цінностей університету майбутнього – безумовне дотримання цінностей НУВГП.

2.3. Мова викладання

Мовою освітнього процесу в НУВГП є державна мова.

Застосування мов у НУВГП визначається законами України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту».

Із метою створення в НУВГП умов для міжнародної академічної мобільності, НУВГП має право ухвалити рішення про викладання однієї, або декількох навчальних дисциплін, виконання індивідуальних завдань та проведення контрольних заходів іноземною мовою, за умови що усі здобувачі освіти, які вивчають відповідні дисципліни, володіють відповідною іноземною мовою. У разі, якщо є письмове звернення від одного чи більше студентів, заклад вищої освіти забезпечує переклад державною мовою.

Зміст та порядок викладання навчальних дисциплін іноземними мовами відображено у Положенні про організацію викладання навчальних дисциплін іноземними мовами у Національному університеті водного господарства та природокористування (протокол вченої ради НУВГП № 9 від 23.09.2016 р.).

Нові підходи до вивчення іноземних мов, визначення основних напрямів розвитку іншомовної освіти та формування навчального процесу за рівневою моделлю в НУВГП відображено у Концепції розвитку іншомовної освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування (протокол вченої ради НУВГП № 6 від 22.06.2016 р.) та Положенні «Про організацію викладання іноземних мов у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) (протокол вченої ради НУВГП № 5 від 20.06.2018).

2.4. Нормативно-правова база організації освітнього процесу

2.4.1. Стандарти освітньої діяльності

Стандарти освітньої діяльності розробляються та затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності з урахуванням необхідності створення умов для осіб з особливими освітніми потребами та є обов'язковими до виконання НУВГП. Погоджуються з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

2.4.2. Стандарти вищої освіти

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, що є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. Стандарт вищої освіти визначає вимоги до освітньої програми, що регламентовано п. 3 ст. 10 Закону України «Про вищу освіту».

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти (зокрема, для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії)) в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності НУВГП, результатів навчання за відповідними спеціальностями.

До запровадження затверджених в установленому порядку стандартів вищої освіти, групи забезпечення/ініціативні групи освітніх програм розробляють тимчасові стандарти вищої освіти, та за погодженням із науково-методичною радою з якості Навчально-наукових інститутів НУВГП, затверджують вченою радою. НУВГП у межах ліцензованої спеціальності може запроваджувати освітніх програм, перелік яких затверджується вченою радою НУВГП.

2.4.3. Освітні програми

Освітньо-наукові програми для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня розробляються, затверджуються, переглядаються та закриваються відповідно до Положення про освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (затверджено проректором з наукової роботи та міжнародних зв'язків 25.03.2016 р.).

Освітня програма відповідно до ст. 91 Закону України «Про вищу освіту» містить: перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

НУВГП регулярно проводить вивчення потреб здобувачів вищої освіти, суспільства, ринку праці, роботодавців зокрема та стейкхолдерів загалом. Результатом моніторингу може бути перегляд ОП із метою її вдосконалення.

2.4.4. Навчальний план

НУВГП на підставі відповідної освітньої програми розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного та підсумкового контролів, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.

Погоджений у встановленому порядку оригінал навчального плану зберігається у завідувача аспірантури і на випусковій кафедрі.

2.4.5. Робочий навчальний план

Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що містить відомості про навчальні дисципліни; види навчальних занять; тижневе навантаження; індивідуальні завдання; інформацію про форми контролю, кредити ЄКТС, кафедри, за якими закріплені дисципліни.

2.4.6. Обов'язкові навчальні дисципліни

Обов'язкові навчальні дисципліни – не більше 75% від загального обсягу навчального навантаження аспіранта (їх перелік, обсяги визначаються стандартами вищої освіти, вимогами МОН України у межах відповідної спеціальності та включається у план навчального процесу підготовки здобувачів у повному обсязі).

До обов'язкових навчальних дисциплін відносяться дисципліни циклу загальної підготовки (які забезпечують мовні, загальнонаукові компетентності та, які забезпечують універсальні навички дослідника), фахової (професійно-практичної) підготовки (дисципліни з набуття глибинних знань зі спеціальності, практика).

Блок обов'язкових навчальних дисциплін містить інформацію про навчальні курси з вказаними кредитами ЄКТС і навчальними годинами, дані про кількість і форми семестрового контролю, загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час, час, відведений на самостійну навчальну роботу, а також поділ бюджету аудиторного навчального часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

2.4.7. Дисципліни за вибором аспіранта

Обсяг дисциплін за вибором аспіранта повинен становити не менше як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та завідувачем випускової кафедри (гарантом освітньої програми).

2.4.8. Індивідуальний навчальний план

Навчання здобувача освіти здійснюється за індивідуальним навчальним планом. Індивідуальний навчальний план (далі – ІНП) формується за результатами вивчення обов'язкових компонент та особистого вибору здобувачем вищої освіти дисциплін в обсязі, не меншому за встановлений Законом України «Про вищу освіту», з урахуванням вимог освітньої програми щодо вивчення її обов'язкових компонентів.

На основі навчального плану у визначеному НУВГП порядку для кожного здобувача вищої освіти розробляються та затверджуються індивідуальний навчальний план на кожний навчальний рік (Додаток 1).

Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.

Один примірник зберігається у здобувача, другий – в особовій справі здобувача у відділі аспірантури та докторантури. Електронні форми ІНП зберігаються в системі ПС-деканат.

Контроль виконання здобувачем ІНП здійснюють: науковий керівник, гарант освітньо-наукової програми, завідувач аспірантури.

Формою контролю виконання ІНП є результат поточного та семестрового контролю, які відображаються у відомостях семестрового контролю.

2.5. Інформаційно-комунікаційне та технологічне забезпечення освітнього процесу

Для забезпечення, планування та організації освітнього процесу в НУВГП застосовуються новітні інформаційно-комунікаційні технології, створене сучасне технологічне середовище із використанням платформи дистанційного навчання Moodle (<https://exam.nuwm.edu.ua/>), пакету Google for Education.

Політику розробки, впровадження та розвитку інформаційно-комунікаційного та технологічного забезпечення в НУВГП реалізують Інформаційно-обчислювальний центр НУВГП та Навчально-науковий центр незалежного оцінювання НУВГП (Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування (наказ № 168 від 04.04.2016 р.)).

У НУВГП використовуються такі інформаційно-комунікаційні технології та сервіси:

– корпоративна електронна пошта НУВГП (Положення про організацію та користування корпоративною електронною поштою НУВГП (наказ № 117 від 27.02.2017 р.);

– електронний журнал викладача/здобувача (<http://desk.nuwm.edu.ua/cgi-bin/>);

- Єдиний сервіс надання інформаційних послуг (<http://help.nuwm.edu.ua/>);
- електронна система оперативного реагування та надання інформаційних послуг;
- система відеотрансляції спеціалізованих іспитів та захистів дисертацій PhD;
- апаратно-програмний комплекс для відеозйомки та оприлюднення (у т.ч. онлайн) спеціалізованих іспитів та захистів дисертацій PhD;
- Цифровий репозиторій (<http://ep3.nuwm.edu.ua/>), електронний архів наукової та навчальної літератури НУВГП (Положення про електронний архів (інституційний репозиторій НУВГП), протокол науково-методичною радою НУВГП № 7 від 21.05.2014 р.));
- система електронного документообігу АйДок (<https://idoc.nuwm.edu.ua/>, наказ ректора НУВГП «Про впровадження системи електронного документообігу» від 08.05.2018 № 274 р.);
- для автоматизації планово-економічної та бухгалтерської діяльності НУВГП використовується програмний комплекс ІС-про;
- для доступу до навчальних ресурсів та сервісів із смартфоні застосовується мобільний додаток «Мій НУВГП».

2.6. Форми навчання та організації освітнього процесу

Відповідно до ст. 49 Закону України «Про вищу освіту» особа має право здобувати вищу освіту в різних формах або поєднувати їх.

Основною формою здобуття вищої освіти здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії) в НУВГП є інституційна форма (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, дуальна).

Очна (денна, вечірня) форма здобуття вищої освіти – це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять, практичної підготовки та наукової складової.

Заочна форма здобуття вищої освіти – це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти шляхом виконання наукової складової та поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними. Тривалість періоду між навчальними заняттями та контрольними заходами не може бути меншою, ніж один місяць.

Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається, в основному, за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НУВГП із використанням технологій дистанційного навчання регламентується Положенням «Про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному університеті водного господарства та природокористування з використанням

технологій дистанційного навчання (протокол науково-технічної ради НУВГП № 109 від 30.08.2017 р.).

Дуальна форма здобуття вищої освіти – це спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу освітньої програми на основі договору. Навчання на робочому місці передбачає виконання посадових обов'язків відповідно до трудового договору.

Дуальна освіта здійснюється на підставі договору між НУВГП та роботодавцем (підприємством, установою, організацією тощо), що передбачає:

- порядок працевлаштування здобувача вищої освіти та оплати його праці;
- обсяг та очікувані результати навчання здобувача вищої освіти на робочому місці;
- зобов'язання НУВГП та роботодавця в частині виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану на робочому місці;
- порядок оцінювання результатів навчання, здобутих на робочому місці.

Здобувачі вищої освіти самостійно визначають форму навчання. НУВГП може використовувати інші форми здобуття вищої освіти та поєднувати форми здобуття вищої освіти відповідно до Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти в НУВГП.

Денна форма навчання є основною формою здобуття певного рівня освіти або кваліфікації з відривом від виробництва. Заочна, дистанційна та дуальна форми навчання є формами здобуття певного рівня освіти або кваліфікації без відриву від виробництва.

Стандарти вищої освіти та НУВГП можуть обмежувати перелік допустимих форм здобуття вищої освіти для окремих спеціальностей та освітніх програм.

2.7. Форми організації освітнього процесу

Формами організації освітнього процесу з підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії в аспірантурі НУВГП є:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практика (педагогічна (науково-педагогічна));
- контрольні заходи.

2.7.1. Основними видами навчальних занять є:

Лекція – логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад навчального, наукового матеріалу. Лекція, як правило, є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Лекційні заняття проводяться лекторами – професорами і доцентами.

Лабораторне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувач під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень конкретної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань.

Консультація – вид навчального заняття, на якому аспірант отримує відповіді від викладача на конкретні питання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Час, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни, визначається нормами часу для планування і обліку навчальної роботи науково-педагогічних працівників.

Виконання аспірантом усіх видів навчальної діяльності, що зазначені в навчальній програмі є обов'язковим.

2.7.2. Самостійна робота аспіранта:

Самостійна робота здобувача третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійна робота аспіранта забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні посібники та методичні матеріали, конспекти лекцій викладача тощо.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується навчальним планом.

Зміст самостійної роботи аспіранта щодо вивчення конкретної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Навчальний матеріал, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни, для засвоєння аспірантом у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний чи підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

2.7.3. Педагогічна практика

Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи

викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу. Мета, завдання і зміст практики визначаються робочою програмою педагогічної практики.

Терміни проходження практики визначаються графіком навчального процесу. Загальний обсяг годин практики становить 90 годин, що відповідає кредитам ЄКТС. Організатором практики аспіранта є кафедра за якою закріплений аспірант.

Базою для проходження практики є кафедра, за якою закріплений аспірант.

Інформація про вид практики, її терміни, кількість кредитів ЄКТС, місце проходження заноситься до індивідуального навчального плану аспіранта.

За підсумками проходження педагогічної практики аспірант подає до відділу аспірантури та докторантури загальний звіт про проходження практики разом з відгуком наукового керівника і витягом з протоколу засідання кафедри, що здійснює підготовку здобувача, про затвердження звіту. Зазначені документи зберігаються в особовій справі аспіранта і розглядається під час його звіту за навчальний рік.

Аспіранти мають право проходити практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном, з подальшим поданням звітної документації, визначеною робочою програмою практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

2.7.4. Контрольні заходи

Контрольні заходи включають поточний, підсумковий і семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється викладачами за усіма видами аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки аспірантів до виконання конкретної роботи. Його основна мета – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та аспірантами у процесі навчання, здійснення управління навчальною мотивацією аспірантів. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою, що здійснює підготовку здобувача.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі та/або на окремих його етапах з кожної навчальної дисципліни.

Семестровий контроль з певної дисципліни проводиться у формі семестрового заліку чи іспиту з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом або індивідуальним навчальним планом аспіранта.

Загальне оцінювання засвоєння аспірантом навчального матеріалу з кожної дисципліни здійснюється за стобальною шкалою. Якщо дисципліна вивчається протягом 2-х і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку у межах стобальної шкали, а підсумкова – визначається як середня зважена оцінка.

3. Учасники освітнього процесу

Відповідно до чинного освітнього законодавства передбачено такі категорії учасників освітнього процесу:

- науково-педагогічні та педагогічні працівники;
- здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в НУВГП;
- до освітнього процесу можуть залучатися роботодавці та інші зацікавлені особи.

Науково-педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи в Університеті провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність.

Педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи в Університеті провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність.

Здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії) є аспіранти.

Інші особи, які навчаються в НУВГП – особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи та за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми і публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою. Права і обов'язки учасників освітнього процесу визначені чинним законодавством України.

4. Академічна мобільність учасників освітнього процесу

Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між НУВГП або його основними структурними підрозділами, із власної ініціативи, підтриманої адміністрацією НУВГП, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

Організацію академічної мобільності, у т.ч. міжнародної, відображено у Положенні «Про академічну мобільність учасників освітнього процесу в НУВГП» (затверджено наказом ректора НУВГП від 25.08.2016 р).

5. Доступ до вищої освіти, прийом, відрухування, переривання навчання, поповнення, переведення, надання академічної відпустки

5.1. Прийом на навчання до НУВГП здійснюється на конкурсній основі відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затверджених МОН України. Умови конкурсу забезпечують дотримання прав особи у сфері освіти. Не допускається вступ до НУВГП поза конкурсом для здобуття ступеня доктора філософії.

Правила прийому на навчання до НУВГП оприлюднюються на офіційному веб-сайті в установленний термін, що передус року вступу до НУВГП.

Прийом на навчання іноземних громадян та осіб без громадянства здійснюється за результатами вступних іспитів та на підставі академічних прав на продовження навчання, що надаються документом про здобутий рівень освіти в країні його походження, та врахування балів успішності, що дають право для продовження навчання на наступному рівні вищої освіти відповідно до законодавства країни, що видала документ про здобутий рівень освіти.

5.2. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньою програмою;
- 2) власне бажання;
- 3) переведення до іншого ЗВО;
- 4) невиконання індивідуального навчального плану;
- 5) порушення умов договору (контракту), укладеного між НУВГП та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- 6) інші випадки, передбачені законом.

Особа, відрахована із НУВГП до завершення навчання за освітньою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки та здобуту кількість кредитів ЄКТС. Зразок академічної довідки встановлюється МОН України.

Здобувач вищої освіти має право на перерву у навчанні у зв'язку із обставинами, що унеможливають виконання освітньої програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка або перерва у навчанні із збереженням окремих прав здобувача вищої освіти, а також на поновлення навчання у порядку, встановленому МОН України.

Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між ЗВО.

Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку із оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії.

5.3. Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому ЗВО (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти. Особа, відрахована із НУВГП до завершення навчання за відповідною освітньою програмою, має право на поновлення на навчання в межах ліцензованого обсягу університету.

5.4. Поновлення на навчання осіб, відрахованих із НУВГП або яким надано академічну відпустку, а також переведення здобувачів вищої освіти, здійснюються під час канікул. Порядок відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також порядок надання їм академічної відпустки, визначаються положенням, затвердженим МОН України.

Поновлення та переведення здобувачів вищої освіти здійснюється із урахуванням вимог до вступників на відповідні освітні програми.

6. Вибір навчальних дисциплін

Вибір навчальних дисциплін здійснюється на підставі Положення «Про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів третього (освітньо-наукового) рівня».

Здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня надається право обирати навчальні дисципліни, протягом, 3-5 семестрів загальним обсягом 15 кредитів.

Здобувачі починають вибір навчальних дисциплін вільного вибору у кінці кожного року для їх вивчення у наступному.

Аспіранти мають право вибрати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження.

Форма вибору навчальних дисциплін передбачає ознайомлення здобувачів із переліком вибіркового дисциплін та анотаціями, що знаходиться на сторінці аспірантури у вкладці «Вибіркові дисципліни» у системі Moodle.

Упродовж визначеного періоду здобувачі вибирають навчальну дисципліну із числа запропонованих, написавши відповідну заяву (додаток 2). Навчальна дисципліна вважається такою, що відбулась, якщо її обрав принаймні 1 здобувач.

Про початок вибору навчальних дисциплін здобувачів сповіщають через корпоративну електронну пошту, оголошення на платформі Moodle, через наукових керівників чи інші засоби комунікації.

Навчання здійснюється на основі індивідуального планування. Кожен здобувач на підставі індивідуального навчального плану підготовки формує свій індивідуальний план вивчення навчальних дисциплін, включаючи до нього нормативні та вибірково навчальні дисципліни. Нормативні дисципліни, при цьому, включаються автоматично згідно із навчальним планом.

Опрацюванням заяв щодо вивчення навчальних дисциплін за вільним вибором здобувача займається завідувач аспірантури, яка формує списки здобувачів. Інформація щодо формування списків є доступною та відкритою.

Списки в автоматизованому електронному вигляді розсилаються на кафедри, де читаються вибрані навчальні дисципліни. Після цього викладач корегує свій індивідуальний план роботи викладача у розділі «Навчальна робота».

Вибрані навчальні дисципліни заносяться до розкладу, є обов'язковими до вивчення та не підлягають зміні.

7. Наукова робота здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії)

7.1. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

7.2. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

7.3. Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді загального (додаток 3) та щорічного (додаток 4) індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

7.4. Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначається зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт (Додаток 4).

7.5. Загальний індивідуальний план наукової роботи визначає запланований строк захисту дисертації протягом часу підготовки в аспірантурі, погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується Вченою радою НУВГП протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури (Додаток 3).

7.6. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання аспірантом і використовується для оцінювання успішності запланованої роботи.

7.7. Невиконання освітньої та/або наукової складових є підставою для відрахування аспіранта.

8. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

Відповідно до статті 48 Закону України «Про освіту» НУВГП здійснює заходи щодо моніторингу якості освіти, керуючись визначенням, що моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються із метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних

результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НУВГП базується на принципах:

- відповідності місії та стратегії розвитку університету;
- автономії закладу вищої освіти як відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- усвідомлення усіма співробітниками університету відповідальності за якість вищої освіти та освітньої діяльності;
- визнання необхідності розроблення стратегії, політики та процедур;
- забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності університету;
- орієнтації на поточні й майбутні потреби споживачів та врахування ситуації на ринку праці та послуг;
- прийняття управлінських рішень на основі аналізу своєчасної, повної й об'єктивної інформації;
- переходу до лідерства;
- залучення всього персоналу до досягнення цілей університету шляхом делегування більшої відповідальності на нижчі рівні управління;
- постійного навчання персоналу;
- управління освітньою діяльністю університету та відповідними ресурсами як системою взаємопов'язаних процесів;
- співробітництва з усіма зацікавленими сторонами;
- постійного покращення якості освіти, освітньої діяльності та системи управління якістю освіти в університеті;
- реагування на розмаїтість системи вищої освіти, навчальних закладів, програм і здобувачів освіти;
- врахування потреб та очікувань здобувачів освіти, усіх інших залучених сторін та суспільства;
- врахування компетентностей науково-педагогічних працівників;
- сприяння розвитку культури якості освіти.

Система забезпечення НУВГП якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти відповідно до Системи та процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Національному університеті водного господарства та природокористування (протокол вченої ради НУВГП № 4 від 29.04.2016 р.);

2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший доступний спосіб;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації визначено у Положенні щодо забезпечення оприлюднення інформації відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Національному університеті водного господарства та природокористування (наказ ректора НУВГП № 390 від 02.08.2016);

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти НУВГП відповідно до Кодексу честі наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування (протокол конференції трудового колективу НУВГП № 2 від 20.12.2018) та Кодексу честі студентів, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату відповідно до Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) (протокол вченої ради НУВГП № 4 від 22.06.2018 р.), Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (протокол вченої ради НУВГП № 5 від 31.05.2017 р.);

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення НУВГП якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту» НУВГП дотримується принципів академічної доброчесності, визначених як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками в НУВГП передбачає дотримання Кодексу честі наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування (протокол конференції трудового колективу НУВГП № 2 від 20.12.2018 р.).

9. Документи про вищу освіту (наукові ступені)

Документ про вищу освіту (науковий ступінь) видається особі, яка успішно виконала відповідну освітню та наукову програму та пройшла атестацію.

Для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня передбачено диплом доктора філософії.

У дипломі доктора філософії зазначається інформація про здобутий особою науковий ступінь, галузь знань, спеціальність, з якої здобуто відповідний ступінь (спеціальності, галузь знань – для міждисциплінарних робіт), назва закладу вищої освіти (наукової установи), в якому здійснювалася підготовка, назва закладу вищої освіти (наукової установи), у спеціалізованій вченій раді якого (якої) захищено наукові досягнення.

Невід'ємною частиною диплома доктора філософії є додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про завершене навчання. У додатку до диплома міститься інформація про результати навчання особи, що складається з інформації про назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС, а також відомості про національну систему вищої освіти України.

Документ про вищу освіту видається НУВГП лише за акредитованою відповідно до Закону України «Про вищу освіту» освітньою програмою. У документі про вищу освіту зазначається найменування органу (органів) акредитації, а в додатку до документа про вищу освіту – інформація про видані ним (ними) відповідні акредитаційні сертифікати, рішення.

Документи про вищу освіту для осіб, які навчаються за державним замовленням, виготовляються НУВГП та видаються за рахунок коштів державного бюджету, а для осіб, які навчаються за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб, вартість документів про вищу освіту включається у вартість навчання. Перелік обов'язкової інформації, яка повинна міститися у документі про вищу освіту, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Інформація про видані дипломи вноситься НУВГП до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Положення щодо замовлення, виготовлення, видачі, обліку, зберігання та утилізації документів про вищу освіту Національного університету водного господарства та природокористування (протокол вченої ради НУВГП № 4 від 28.04.2017 р.). Усі документи про вищу освіту (наукові ступені) виготовляються з дотримання політики використання брендбуку (<http://nuwm.edu.ua/publiczna-informacija/brendbuk>).

10. Оплата за навчання

Розмір плати за весь строк навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії), включаючи виготовлення документа про освіту та додатка до нього, а також порядок оплати освітньої послуги (разово, щороку, щосеместрово, щомісяця) встановлюються у договорі (контракті), що укладається між НУВГП та фізичною (юридичною)

особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

На основі типового договору, що затверджується МОН України, НУВГП розробляє та укладає договір із фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу, на строк навчання.

Розмір плати за весь строк навчання для здобуття відповідного ступеня вищої освіти встановлюється НУВГП у національній валюті.

НУВГП має право змінювати плату за навчання у порядку, передбаченому договором, не частіше одного разу на рік і не більш як на офіційно визначений рівень інфляції за попередній календарний рік.

Розмір плати за весь строк навчання або за надання додаткових освітніх послуг оприлюднюється у засобах масової інформації, на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах та у будь-який інший спосіб.

11. Додаткові платні послуги

НУВГП відповідно до законодавства і Статуту Національного університету водного господарства та природокористування (нова редакція) (наказ МОН України № 32 від 10.01.2017 р.) може надавати фізичним та юридичним особам платні послуги за умови забезпечення надання належного рівня освітніх послуг як основного статутного виду діяльності.

Перелік платних освітніх та інших послуг, що можуть надаватися державними і комунальними закладами вищої освіти, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Зміст та порядок надання платних освітніх та інших послуг відображено у Положенні про надання додаткових платних послуг у Національному університеті водного господарства та природокористування (наказ ректора НУВГП № 57 від 16.02.2016 р.).

Додаток 1

ЗАТВЕРДЖУЮ:
завідувач аспірантури

« ___ » _____ 20__

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН¹
на 20__-20__ рік навчальний

ЗДОБУВАЧ _____
ННІ _____
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____
ФОРМА НАВЧАННЯ _____ **КУРС** _____

№	Назва курсу	Загальна кількість год.	Аудиторні год.	Самостійна робота	Кредити	Підсумковий контроль
1 семестр						
<i>1. Обов'язкові навчальні дисципліни</i>						
<i>1.1. Дисципліни, що формують загальні-наукові компетентності</i>						
<i>1.2. Дисципліни, що формують фахові компетентності</i>						
<i>2. Вибіркові навчальні дисципліни</i>						
2 семестр						
<i>1. Обов'язкові навчальні дисципліни</i>						
<i>1.1. Дисципліни, що формують загальні-наукові компетентності</i>						
<i>1.2. Дисципліни, що формують фахові компетентності</i>						
<i>2. Вибіркові навчальні дисципліни</i>						
	РАЗОМ					

Розглянуто на засіданні Вченої ради ННІ _____ протокол № _____ від _____

Здобувач _____
(підпис) _____ (ім'я прізвище)

Науковий керівник _____
(підпис) _____ (ім'я прізвище)

¹ заповнюється відповідно до навчального плану спеціальності

Завідувачу відділу
аспірантури та докторантури НУВГП

(ПІБ завідувача)

Здобувача вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня
_____ року навчання _____ форми навчання

(ПІБ здобувача)

(контакти здобувача)

Заява

Прошу дозволити та забезпечити мені вивчення у _____ навчальному році таких
вибіркових освітніх компонент:

1. «Назва освітньої компоненти» (___ семестр);
2. «Назва освітньої компоненти» (___ семестр).

Дата

Здобувач _____
(підпис) _____ (ім'я прізвище)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Кафедра _____ ННІ _____

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАУКОВОЇ РОБОТИ
НА 4 РОКИ НАВЧАННЯ

Аспіранта _____

Спеціальність _____

Форма навчання _____

Строк навчання _____

Тема дисертації « _____ »

Затверджено на засіданні кафедри _____
« ____ » _____ 20__ р.

Затверджено на засіданні Вченої ради _____
« ____ » _____ 20__ р.

Науковий керівник _____
(підпис) _____ (ім'я прізвище)

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут _____

Кафедра _____

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта ____ року навчання

Тема кандидатської дисертації

« _____ »

	Назва роботи	Термін виконання
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

Здобувач _____
(підпис) (ім'я прізвище)

Науковий керівник _____
(підпис) (ім'я прізвище)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Кафедра _____ ННІ _____

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАУКОВОЇ РОБОТИ
НА (____-й рік навчання)

Аспіранта _____

Спеціальність _____

Форма навчання _____

Строк навчання _____

Тема дисертації « _____ »

Затверджено на засіданні кафедри _____
« ____ » _____ 20__ р.

Затверджено на засіданні Вченої ради _____
« ____ » _____ 20__ р.

Науковий керівник _____
(підпис) _____ (ім'я прізвище)

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут _____

Кафедра _____

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта _____ року навчання

Тема кандидатської дисертації

« _____ »

	Назва роботи	Термін виконання
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		

Здобувач _____
(підпис) (ім'я прізвище)

Науковий керівник _____
(підпис) (ім'я прізвище)